

Mr Rusmir Mahmutćehajić

IBRAHIM VEHBI

— kadija, pjesnik i epigrafičar —

Književno stvaralaštvo bosanskih Muslimana na turskom, arapskom i perzijskom jeziku značajan i zanimljiv je sudionik u općem kulturno-povijesnom mozaiku Jugoslavije. Međutim, još uvijek je taj dio našeg kulturnog nasljeđa pretežno neistražen i s dosta nejasnoća i nedorečenosti, počev od ustanovljavanja polazišnih kriterija za vrednovanje i prosuđivanje pisaca i njihovih djela, određivanje položaja i uzajamnosti u odnosu na druge jugoslavenske književnosti, pa do niza nerazjašnjenih pitanja u vezi s djelima i životopisima mnogih od tih pisaca. Sadašnje i buduće generacije uz tu književnost baštinit će i dug da se ona sistematično i uz korištenje suvremenih znanstvenih postupaka obrađuje, i tako učini dostupnijom našoj i svjetskoj javnosti.

Namjera nam je, ovaj put, ukazati na izvjesne nejasnoće u životopisu našeg pjesnika Vehbije, autora vrijednih i malo izučavanih književnih djela na turskom jeziku, a na osnovu podataka iz njegovih djela i dva izvorna sudska dokumenta u kojima se on pojavljuje kao sudski službenik.

Dr Hazim Šabanović, obrađujući biobibliografiju pjesnika Vehbi-Ahmeda Zekića, kaže: "O ovom darovitom pjesniku, marljivom i zaslužnom ljetopiscu bosanskom, još uvijek nema dovoljno podataka. Njegove pjesme i kronika još nisu proučavani.¹⁾ — ukazujući tako implicitno i na mogućnost nesporazuma u dosadašnjem tretiranju ove književne ličnosti.

Prema Šabanoviću, ovaj pjesnik je rođen u Stocu, a nakon završetka studija služio je kao kadija u mnogim bosanskim mjestima; umro je u Travniku kao sitte-kadija²⁾ poslije hidžretske godine 1216. (1801/1802). Uz obavljanje kadijske dužnosti pisao je pjesme i kroniku događaja u Bosni od 1187. (1773) do 1211. (1796/1797). Pjes-

1) Dr Hazim Šabanović: KNJIŽEVNOST MUSLIMANA BIH NA ORIJENTALNIM JEZICIMA (biobibliografija); "Svjetlost", Sarajevo, 1973. str. 518.

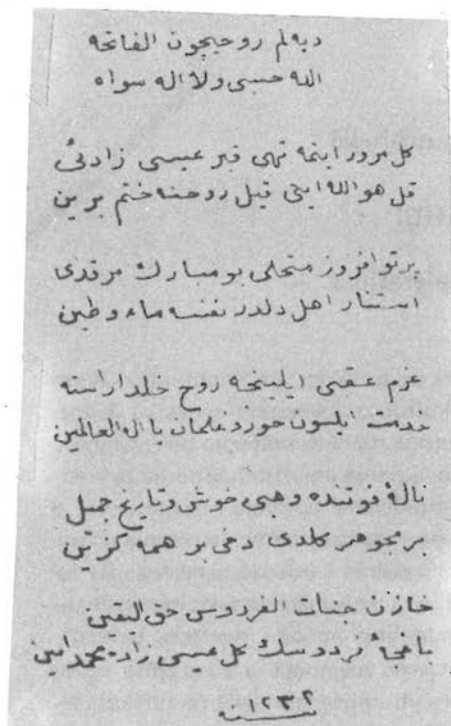
2) Sitte-kadija — u Narodnoj biblioteci Bosne i Hercegovine, Sarajevo, br. 2.
Sitte-kadija = viši rang šeriatskog suca.

me, natpisi i kronika svjedoče da je bio darovit i plodan pisac, obrazovan i učen čovjek.

Sačuvana djela Vehbijina:

1. Divan-i Wahbi³⁾; 2. Ljetopis Bosne i Hercegovine⁴⁾

Osim navedenih djela sačuvano je više Vehbijinih pjesama i kronograma na nišanima u Sarajevu i džamijama u Stocu.

"Proučimo Fatihu za dušu pokojnika.
Drugog božanstva osim Boga nema, i on mi
je dostatan.
Ne prolazi prazan pored groba Isevića,
Recituj i završi učenje sure, Bog je jedan'.
Ova blagoslovena grobnica je osvjetljena
Čijom svjetlošću se napajaju ljudi.
Tražeći vječnost preselio se na drugi svijet.
Bože, zato neka ga opslužuju rajске djevice i
dječaci.
Vehbija tugujući za umrlim jedan lijep
kronogram
U dževher slovima izreče pokojniku:
Čuvar dženeta Firdevs uistinu će reći:
U vrtove-Firdevsa dođi, Mehmed-Emine
Iseviću.

Godina 1232." (1816/17)

Faksimil I

Natpis na nišanu Mehmed Emina Isevića (iz knjige "Islamska epigrafika Bosne i Hercegovine", str. 106-107).

Pored Šabanovića pjesnika Vehbiju spominju i: Mehmed Mujezinović, Mehmed Handžić, D. Šafvet-beg Bašagić, Muhamed Enveri-Kadić i Davut Fatin.

Handžić na 16. stranici, poglavlja Pjesnici na turskom jeziku, u tabelarnom pregledu – koji sadrži imena i prezimena pjesnika, mjesta rođenja, datume smrti i po-

3) Rukopisi: U Orijentalnoj zbirci Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Zagreb, br. 10, i u Narodnoj biblioteci Bosne i Hercegovine, Sarajevo, br. Mu 2.

4) Rukopisi: 1. U Orijentalnoj zbirci Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Zagreb, br. 10.

pise djela — pod rednim brojem 100 navodi slijedeće: "Vehbi Kapić — kadija, rođen u Stocu, umro 1216. (1802) godine u Travniku.⁵⁾ Na kraju istog djela, pod naslovom Nekoliko ispravaka i dopuna, stoji: "7) U istom broju, pod brojem 100, spomenut je pjesnik Vehbi. Ime mu je Ahmed a prezime Zekić, a ne Kapić, kako sam to prije spomenuo."⁶⁾

Pozivajući se na Davuta Fatina, Bašagić piše: "Rođen je u Stocu, a zvao se Kapić. Gdje je učio, nije mi poznato, ali da je bio veoma učen svjedoče mu pjesme. Po svršetku nauka stupio je u kadije i kao takav zbog pravednosti i nepristranosti ostavio lijep glas posvuda.

Kao šitte-kadija umro u Travniku 1216. (1801). Iza njega je ostalo dosta pjesama. U mojoj zbirci rukopisa imade nekoliko njegovih kasida, pisanih talikom — po svoj prilici njegovom vlastitom rukom."⁷⁾

Bašagićevo pozivanje na Davut-Fatin Tezkiresi⁸⁾ ne odnosi se na prezime Kapić; kod Fatina je zabilježeno samo pjesničko ime Vehbi, bez prezimena Kapić koje daje Bašagić a poslije i Handžić.

U Zborniku Muhameda Enverije Kadića također postoji zapis o Vehbiji: "Stočanin Ahmed Vehbi Zekić živio je u Travniku gdje je i umro. Spomenuti Vehbi-efendija rođen je u kasabi Stolac u hercegovačkom ajaletu. Služio je kao kadija i naib u više mjesta, dok konačno nije umro 1216. hidžretske godine u Travniku. Iza sebe je ostavio izvjestan broj pjesama. Spominju ga književni kroničari, kao Davut Fatin u svojoj Tezkiresi Hatimat al-aš'ar."⁹⁾

Iz gornjih navoda je vidljiva njihova izvorna vezanost za podatke što ih daje Davut Fatin. Vidljive su i razlike u imenu: Vehbi, Vehbi Kapić i Ahmed Vehbi Zekić. U svim navodima susrećemo istu godinu pjesnikove smrti 1216. (1801/1802).

Od spomenutog podatka o godini Vehbijine smrti razlikuje se onaj koji iznosi Mehmed Mujezinović u člancima Stari Alifakovac u Sarajevu,¹⁰⁾ Epigrafika i kaligrafija pjesnika Mejlije¹¹⁾, Nekoliko kronograma pjesnika epigrafičara Ahmed-Vehbi Zekića Stočanina¹²⁾ i u knjizi Islamska epigrafika Bosne i Hercegovine¹³⁾. On na os-

5) Mehmed Handžić: RAD BOSANSKO-HERCEGOVAČKIH MUSLIMANA NA KNJIŽEVNOM POLJU; "Glasnik Vrh. starješinstva I.V.Z.", Beograd, novembar 1933. broj 11. str. 16.

6) Isto, juni 1934. br. 6, str. 345.

7) Dr Safvet-beg Bašagić: BOŠNJACI I HERCEGOVCI U ISLAMSKOJ KNJIŽEVNOSTI (pismena radnja za doktorat iz filozofije); "Glasnik Zemaljskog muzeja u Bosni i Hercegovini", Sarajevo 1912. str. 359.

8) Davut Fatin Tezkiresi, HATIMAT AL-AŠ'AR (dopuna i nastavak tezkira od Salima i Safaije), litografija, 1271. str. 446.

9) Muhamed Enveri Kadić: ZBORNİK, knjiga XV (rukopis u Gazi Husrev-begovoj knjižnici, str. 370-371).

10) Mehmed Mujezinović: STARI ALIFAKOVAC U SARAJEVU; "Naše starine", Sarajevo, 1962. br. VIII, str. 134.

11) Mehmed Mujezinović: EPIGRAFIKA I KALIGRAFIJA PJESNIKA MEJLIJE: "Naše starine", Sarajevo, 1957, br. IV, str. 135.

12) Mehmed Mujezinović: NEKOLIKO KRONOGRAMA PJESNIKA EPIGRAFIČARA AHMED-VEHBI ZEKIĆA STOČANINA; rukopis neobjavljenog rada.

13) Mehmed Mujezinović: ISLAMSKA EPIGRAFIKA BOSNE I HERCEGOVINE; "Veselin Masleša" Sarajevo, 1974. str. 541.

novu natpisa na nišanu epigrafičara Mehmeda Emina Isevića¹⁴⁾ u groblju na Alifakovcu ustvrđuje da je Vehbija mogao umrijeti najprije 1232. (1816/1817) godine, kada je spjevao spomenuti nišanski kronogram. U neobjavljenom radu, navedenom u bilješci 12, Mujezinović dalje pripominje: "Ako imamo u vidu da je prvi datirani Vehbijin kronogram, koliko nam je danas poznato, iz 1189. (1779) godine, tada možemo zaključiti da je Vehbija rođen negdje sredinom XVIII stoljeća."

Razlike u ovdje danim navodima jasno ističu pitanja: koje je pravo pjesnikovo ime? Koji su izvori ovih razlika?

Djela Vehbijina — Divan-i Wahbi i Ljetopis Bosne i Hercegovine¹⁵⁾ — i dva sudska dokumenta iz Stoca, čiji je potpisnik, a vjerojatno i sastavljač Vehbija, koji dosad nisu izučavani, daju nam nove podatke o pjesnikovu imenu i vremenu njegova rođenja.

1. U Divan-i Wahbi, koji ima 83 stranice, između ostalih nalaze se slijedeće pjesme: Pjesma o Besmeli, Hvalospjev vjerovjesniku, Miradžija, Pjesma Dželaluddinu Rumiji, Hvalospjev Šejh Bali-efendiji iz Sofije, Hvalospjev Ferhad-begu i Tarih Šejh-Isau. Među ovim datiranim pjesmama nema ni jedne od onih dvadeset i dvije koliko ih je pronašao Mujezinović s potpisom Vehbi. (Popis pjesama Vehbijinih izvan Divana dajemo na kraju ovog članka, a prema spomenutom neobjavljenom radu Mehmeda Mujezinovića).

Sve pjesme u Divanu imaju u potpisu samo autorovo pjesničko ime — Vehbi.¹⁶⁾

2. U "Ljetopisu" Vehbijinu ne možemo naći potvrdu i opravdanje ni za ime Vehbi Kapić ni za ime Ahmed-Vehbi Zekić. Na prvoj stranici "Ljetopisa" nalazimo da je ime autora IBRAHIM VEHBI Bošnjak.¹⁷⁾ (Naziv "Ljetopis" treba prihvatiti uvjetno, jer i nepotpuni uvid u ovo djelo Vehbijino pokazuje da se ne radi o ljetopisu u klasičnom smislu; to je ustvari filozofsko-poetsko razmatranje u prozi o pjesnikovoj suvremenosti, dijalektici povijesnih zbivanja. Kroz djelo su dati i mnogi događaji kojima je pjesnik bio suvremenik, pa odatle i naziv "Ljetopis" koji prvi put susrećemo kod Šabanovića).

3.1. Prvi dokument iz Stoca¹⁸⁾ — ugovor o kupoprodaji timara u selu Batja (?) koji kupuju braća Ibrahim-čehaja, Mahmut i Omer iz mahale Uzunovići — nosi datum iz hidžretske godine 1237. (1724/1725) i potpis Ibrahim Vehbije kao sudskog službenika.

3.2. Drugi dokument iz Stoca¹⁹⁾ također je sudske naravi; to je sudski ovjeren zapisnik o zaostavštini i dugovima Ahmed-bega Rizvanbegovića, sina Mustafe-kapetana, koji je poginuo u Dubičkoj vojni, a iza kojeg su kao nasljednici ostali supruga Alijahanuma, sinovi Rizvan-aga, Mula-Abdulfetah Alija i Sulejman i kćerka Safija. Na dokumentu je upisan 1. džumadel'ula 1203. (28. januara 1789) kao datum sastavljanja. Dokument je potpisao, a vjerojatno i sastavio Ibrahim Vehbi — kadija u kadiluku Stolica i Gabela.

14) Isto, str. 106-107, faksimil prepisa kronograma i prijevod dati su na kraju rada — faksimil I.

15) Prve i posljednje stranice Divana i "Ljetopisa" kao faksimili dati su na kraju rada.

16) Faksimili II, III, IV i V.

17) Faksimil VI.

18) Faksimil VIII

19) Faksimil IX

Kako izvorni dokumenti iz Stoca i rukopisi djela Vehbijinih glede oznake autora sadrže samo IBRAHIM VEHBI, prednji podaci nam s dostatnom izvjesnošću daju pravo da ime AHMED VEHBI, koje susrećemo kod Mujezinovića, Šabanovića, Handžića i Kadića, smatramo netačnim, odnosno nepripadajućim glede navedenog Divana i "Ljetopisa".

Vehbiju možemo pratiti u slijedećim godinama:

a) Prema kronogramima i datiranim pjesmama izvan Divana;

1189. (1775/1776) – dva puta, 1198. (1783/1784) – jednom, 1199. (1784/1785) – jednom, 1202. (1787/1786) – jednom, 1203. (1788/89) – pet puta, 1204. (1789/1790) – jednom, 1206. (1791/1792) – jednom, 1212. (1797/1798) – dva puta, 1213. (1798/1799) – tri puta, 1214. (1799/1800) – dva puta, 1227. (1812) – jednom, 1232. (1816/1817) – jednom;

b) Prema dokumentima iz Stoca;

1137 (1724/1727) i 1. džemadel'ul 1203. (28. januar 1789);

c) Prema Divanu;

Prva datirana pjesma je iz godine 1187. (1773/1774), a zadnja iz godine 1211. (1796);

d) Prema "Ljetopisu";

Prvi datum u ovome djelu je iz godine 1187. (1773/1774) a zabilježen je u povodu ustoličenja sultana Mustafe; djelo je završeno 1. ramazana 1212. (17. februara 1797), a ista godina je dana u ebdžedu GARIB,²⁰⁾ gdje zbrajanjem dijakritičkih vrijednosti slova dobivamo istu hidžretsku godinu.

Između datuma na prvom dokumentu iz Stoca s pjesnikovim imenom i datuma na nišanu u Alifakovačkom groblju, od 1232. su devedeset i jedna sunčeva godina. Ukoliko se prvi dokument iz Stoca pouzdano odnosi na pjesnika Ibrahim Vehbiju, onda je očigledno da je živio preko sto godina, odnosno da je rođen ne sredinom XVIII stoljeća, kako to pretpostavlja Mujezinović, nego početkom XVIII stoljeća.

Izvedeni zaključci o pjesnikovu imenu i vremenu rođenja ostaju otvoreni za nove činjenice i dalju objektivizaciju. Možda će nova otkrića što bi ih dalo studioznije izučavanje i prevođenje pjesnikovih djela doprinijeti razjašnjenju i zagonetke o prezimenu pjesnikovom: Zekić ili Kapić, o čemu sada ništa pouzdanije ne možemo tvrditi. Također za sada ne možemo ništa reći ni o izvoru ove zagonetke.

I površan uvid u književnu ostavštinu Vehbije ukazuje na potrebu da se ona izuči i priredi za širu jugoslavensku javnost.

20) Faksimil VII

که در این کتاب مستجاب است که بسم الله	زهی دیوان طراز بقید عنوان بسم الله
اولوب رونقده سه سوره و آن بسم الله	ستون سانبان عوش رحمن اولفین مد
در قیاضه و ایلر عجب هر آن بسم الله	باشی او سندن یر ایلر که حم آیلر حل
معنی افسر بر چسته سلطان بسم الله	اودرد بیهم غم نور نورک سوره ملک
خیمکاه نصرت شانک شایان بسم الله	نه والابر علم بر کیم قامت دلجو به اولشد
نقطه آدش خال خمداد آن بسم الله	معنی قامتی سر و خرمان چنان اما
طراز و سه به بخش بروی جانان	مصور در قیامت قامتی تیغ صراط اسما
مکرر سوره ایچم بهر جان بسم الله	دو ابرو چشمن انباشنه کو یاد و شامده
اگر سر نامه سنده اولسه فرمان بسم الله	سیامان هد مده ای ابراید روی امر نیالی
خلیه	

Faksimil II

Prva stranica Divan-i Wahbi (rukopis u Orijentalnoj zbirci JAZu - Zagreb, br. 10).

یوق موشم الاعمک سوه جزه اسی	قالدم تک و تنهانه عجب بر رخ عنده
طوتمش یقه سن بنجا خیل غرطاس	سردار اولیجی تایی باشن رکسه مرزیرا
کیم یوق کبر الفته رنک حیض و نفاس	شیخه بوجکی قولده خدمت جو قدر
ایانه جهنمه آسریاد هوا سر	ایمان قضا بویرنه قارشو اغز جوش
رقاصه باق یختر قیامت بدلاک	حماسه قوم ساعت اوینر سه کاتب
دیهر قونک بلدم غضبیا اول خطاس	ار یوسف رونقده الطاف افندم
سن یونک کوشکن الازیر قیاس	مانند زلیحامده الودوم المده
دبسته ایینه وش فیض ناس	جازه رعیت عزله مترقب اولوب انما

بو بر رخ عنده بز آزا ایدره تا کیم
 هر مطلبکده لاج اوله صفت عطاس

Faksimil III

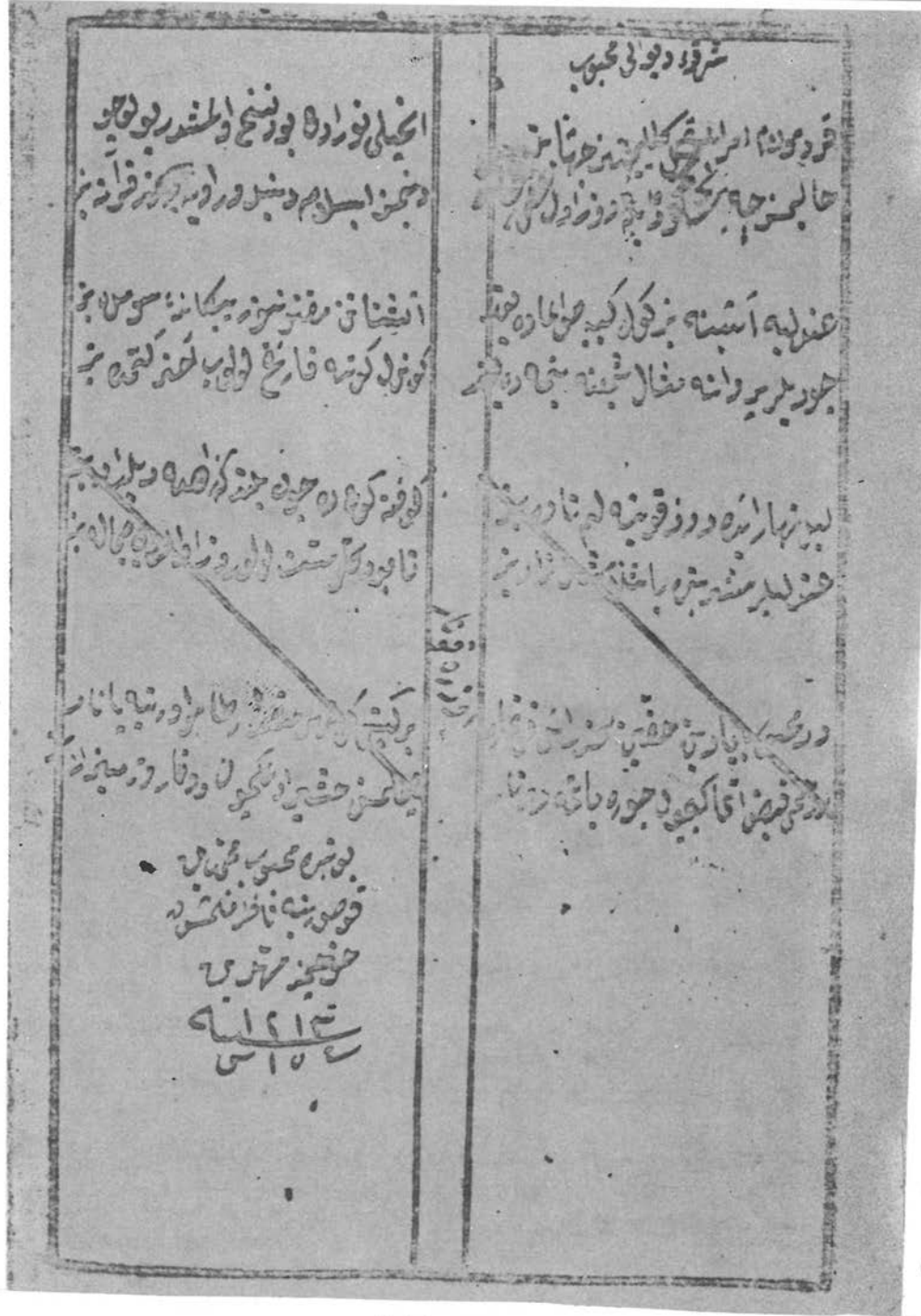
Posljednja stranica Divan-i Wahbi (rukopis u Orijentalnoj zbirci JAZU – Zagreb, br. 10)

که نظمانه متانت مشتار ارکابم الله
 اولوب رونقه سر سوره قران بسم الله
 در قیاضه راه ایله عجب جوان بسم الله
 معنی افسوس جسته سلطان بسم الله
 حکماء نصوت شاناه شایان بسم الله
 نقطه آداش خال خادان بسم الله
 طراز و سیمه بخش ایرون جانان
 مکرر سوره ریچه به جان بسم الله
 اگر سوره سده اولسه قران بسم الله
 اولوب سزنامه بالان تابستان بسم الله
 اولور سد بر طرف کنانش میزان بسم الله
 دل ویرانه فی معود ایدد بنیابم الله
 در قلبی کشاده ایلسه دریا بسم الله
 ایدد می محل عاشقه آسایم الله
 اوخارختی ایله بارستان بسم الله
 ظهور

زهر دیوان طازمید عول بسم الله
 ستون سایبان عرش رحزه مغیره
 باشه اوستدکیر ایلان جم ایله صه
 او دردی هم خرنور نورک سو ملکه
 نه اول بر علیه کیم قامت دلجو کلاوشه
 معنی قامتی سروغور اما چنان اما
 مصور در قیامت قامت تیغ صبر و آسا
 دو ابرو تختین انباته کویار و خند
 سینه هدیه ایترا ایددی او زبیرا
 خلیل بخش اولان نظریه حرف و راقان کویا
 نمنت و در کوه قافه اولوق ابرو چمکه
 نذکلو هر در ایله خراب اند خواب اولسه
 نوله هر بر سوره مقسم رحمت و قوغنده
 غریقون مشتاقا قرب و بعدا البته
 مغیلا بلا طوتسه طریق کعبه و صلاک

Faksimil IV

Prva stranica Divani Wahbi (rukopis u Narodnoj biblioteci Bosne i Hercegovine, br. 2)

Faksimil V

Posljednja stranica Divan-i Wahbi (rukopis u Narodnoj biblioteci Bosne i Hercegovine, br. 2)

سعی و طلبه می حاصل و مزایای اقبال و اعتماد و استغفار عینه مانند در
نهاده قبل سر تقسیم لوح تقدیره ^{مقدرات الهی و ظهور الیه} جمله
از کده جاوه نما اولیا عروس مقصود و نتیجت منصفه شیزه اولی
قابل تصویر اولمز و راعه کش و بر تقدیر الهی تحیر اولیان منسخه
آمال صحیفه وجوده نقش و انبیا صورت تیز و اولمز زیر تقدیر از ل
قابا تغییر و تبدیلی و قضا خالق نام نزل تکوین التحویل و ولد بنی مقدر
ضمیم از هزار جهد کنی بهیج وجهه ^{تعیین} خود مقدر لاجرم
تمشقی صحیفه علم بالقلم دفتر قالوا ^{تغییر} شخصک اعماله
رازه زد کشیده ایتمش اوله بلادن خلاصی امر بحال و ورق
شکار علم الانسان ما لم یعلم جریده سخن ^{تسماده} بر احدک تعلیمه
حاله رقم رفعت و سعادت اثبات ^{ایستاد} مصر الید قالونیم
و خیالدر اول قلم که دفتر حکم قضا نوشت حرف تحت عشق
دل بر لوح ما نوشت چون می نوشت ^{قرآنی} کتاب ازل نوشت
ما رسید و بی را بلا نوشت پس ^{بیکس} استگفت کسبی ^{موسوی}
بر لایم ^{موسی} و نتا و راب و انش ^{کلیبی} ^{دیگر} معروف ^{نوامی}
لفظ و او یلایله ^{ملهوف} و صفة کاشف در ^{ایله} ^{موجوف} ^{سته}
میننه ^{قطره} ^{میسره} ^{ده} ^{جاوه} ^{کر} ^{مهد} ^{در} ^{زلال} ^و ^{نصیف} ^{بند} ^{قماط} ^{بره}

Faksimil VI

Prve dvije stranice "Ljetopisa" (rukopis u Orijentalnoj zbirci JAZU, Zagreb, br. 10)

لك الحمد ای بنامت لوح و اقلام بیادت كلك قدرت خط انعام
 مؤید كن بذكرت كلك مارا مؤید كن بذكرت سلك مارا
 بندگاہ استعدادده نقار حرزده بین حقائق و اشنايان و قانع عقائد
 اولان اصحاب رای عقده كشتای فاضل ذوی الا بصار و ارباب ضمیر
 فضائل ماضی اولى الا نظاره محفی دكلا ركہ بو كرده و منقلب الاحوال
 مثال فانوس خیالده بر دمده نچه اشكال عجیب ظهور و بر نفسده
 هزار احوال غریبه بروز و صدوری عادات بدیعہ الرتبه دندركی
 معنی صبح لمیزالده حیرت افزادركی بچون كبی صورت پرست حسن
 لبلا در و وقایع روزگار غنادر دن وقوع عیاقده اولان عقده مشكله
 بندك اغلالی بهر حال دست تقدیره محتاج دعوات سپهر عفت
 مدار دن قضیه مضلله حادثك صورت مدافعه سی فیصله داده
 عنایت قاضی الحاجات بامر الا حیا جدر خداست بكانه عالم مدبر
 و عامل و ماسواه نیال نخراف باطل بو مزرعده فانین كفت بزار میب

هر سطر بیست و نه حرف است و اول رب هر حرفی شاخص است کل
 هر نقطه سی هزار سطر است و چند لایه است و در او شبیه کبوتر
 تیز و خوش رنگ است و بیجا عقابانست اما اولی کجاست شیطانه
 عقول اولی کنزی اولی است و شاء الله تعالی است سبب نظم و باعث
 جمعیت اولی بالانشین در حقیقت شهر پادشاهی است بر همت پرور
 جهره پادشاهان عزت سدا بر و از شهریان هویت شکار کیر تاج
 و منقار ققوس خلعت پیش ملتج طاق و نظم چشم شهریان اصل
 حضرت میر نوری ز اکتیس پادشاه سنک اسپیدی صوفی نوری
 حضرت ترینت کوشه نظریات ایل تریین و فغانه التام
 انامل کهر پادشاه کاسین است لایه امید در که اشبو جهره
 پادشاه پروازک قادمه بصری و خوافی و خدایه بالهین تحت
 جناح حفصه تریه و اولیانش با زوی داران پسند و لیکن
 نثر مضامین لؤلؤ و موتی ایل نقاب کچه زرین و رشته
 پیرای زر تار تل سمین و پادشاه زانق دور پادشاه اعراض
 و چشم پوش نساج و اتمامت حصه داده او ایوب پادشاه تخمینه
 تلقی بالقبول و مسئولیت شایسته مساعده علی بالمدلول
 بیور لوق امنیه سینه بیست و یک سال تاریخ تخریب غره
 ۱۶۱۱

زاده طبع فرید و در اولی حقه طوقه کوه طوقه زینا لیدر شمدی طوقان این زمانه

Faksimil VII

Posljednje dvije stranice "Ljetopisa"

شهر صیبا منده ضمیمه رسالت تمام او طغوزنده شاهد مراد اطلاق
ظهور ایندیکی میر موی الیه حضرت تاریخه اعلام اولونوب
مردم نیست در عالم جز اینم که روی نازینشن رایبیم معنوسیه
طی طومار مقال و ختم کتاب اخلاص سنال ایله تلفیق کشتیهای
نظام جفت قام اتمام قلندی
طفل آغوشه عفو اولوب نقصان بو تیمه چو اشک مظلومایان
زین لطیفه ستری شایاندر وارایسه عیب کلفت نسیان

1. Dobrodošlica Halil-paši povodom njegova dolaska za namjesnika u Bosnu 1189. (1775/76) godine u 108 polustihova. Kronogram u prijepisu nalazi se u Zborniku Kadića sv. IX, str. 38-41 u Husrev-begovoj biblioteci u Sarajevu.

2. Kronogram u 8 polustihova što ga je spjevao Mehmedu Mejliji 1195. (1781) godine, a koji se nalazi na nadgrobnom spomeniku Mejlije u Docu kod Travnika. Faksimil, prijepis i prijevod natpisa u našim starinama IV (1957), str. 135.

3. Čestitka Bešliji Hadži Mustafi, iz Sarajeva, povodom rođenja njegova sina Hasana 1198 (1783/84) u 22 polustiha. Prepis kronograma u Zborniku Kadića sv. XI, str. 285.

4. Pjesma u kojoj Vehbija kritikuje bosanskog namjesnika Defterdar Abdulha-pašu u 48 polustihova, iz 1199. (1784/85) godine, a nalazi se u Zborniku Kadića sv. XI, str. 298.

5. Čestitka povodom rođenja nekog Smaila Ismeta godine 1202. (1787/88) u 10 polustihova. Prepis u Kadića Zborniku sv. XII, str. 280.

6. Dobrodošlica serđurnadžiji Jusufu prilikom njegova dolaska u Sarajevo 1203. (1788/89), ima 54 polustiha, a prepis u Kadića Zborniku sv. XII, str. 376, 378.

7. Dobrodošlica nekom Šemsi-begu prilikom njegova dolaska u Sarajevo 1203. (1788/89) u 42 stiha. Prepis u Kadića Zborniku sv. XII, str. 381-382.

8. Natpis o opravci Careve džamije u Stocu godine 1203. (1788/89). Natpis ima 16 polustihova, a i danas se nalazi nad ulazom u ovu džamiju.

9. Čestitka Mehmed-Džudiji Čohadžiću povodom njegova postavljanja za kadiju u Mostaru 1203. (1788/89) godine, ima 20 polustihova, a nalazi se u Kadićevu Zborniku sv. XII, str. 377.

10. Kronogram o gradnji tophane u Travniku 1203. (1788/89) u 32 polustiha, nalazi se u Kadićevu Zborniku sv. XII, str. 379-380.

11. Pjesma uz pohvalu Salih-paše iz 1204. (1789/90) u Kadićevom Zborniku sv. XIII, str. 119-121.

12. Kronogram o opravci Smail-kapetanove džamije u Stocu iz 1206. (1791/92) u 8 polustihova, koji je običnim tušem napisan nad ulazom u ovu džamiju gdje se i danas nalazi.

13. Natpis na nišanu Nefise, umrle 1212. (1797/98) i sahranjene u groblju uz Carevu džamiju u Sarajevu, gdje joj se i danas nalazi spomenik s ovim natpisom.

14. Natpis o opravci Češme na Atmejdanu u Sarajevu godine 1212. (1797/98) u 16 polustihova. Prepis natpisa i prijevod objavio je Hamdija Kreševljaković, Vodovodi i gradnje na vodi u starom Sarajevu (1939), str. 35-36.

15. Natpis na češmi "Pod Lipom" u Travniku iz 1213. (1798/99) godine u osam polustihova, koji se i danas nalazi na spomenutoj češmi.

16. Natpis na nadgrobnom spomeniku Fatime Hašimović, umrla 1213. (1798/99) sahranjene u groblju na Alifakovcu u Sarajevu. Natpis se i danas nalazi na dotičnom spomeniku, a ima 8 polustihova.

17. Natpis na nišanu Muhameda, sina Abdulahova, umro 1213. (1798/99), sahranjen u groblju Careve džamije u Sarajevu, u 6 polustihova. Prijepis natpisa u Kadića Zborniku sv. XV, str. 146.

18. Natpis na nadgrobnom spomeniku Murada, sina Abdulahova, umro 1213. (1798/99), sahranjenog u haremu Careve džamije u Sarajevu. Prijepis natpisa u Kadiću Zborniku sv. XV, str. 93.

19. Natpis na nadgrobnom spomeniku Atije, kćeri Abdulahove, umrla 1214. (1799/1800), sahranjene u groblju Careve džamije u Sarajevu u 6 polustihova, gdje se i danas spomenik nalazi.

20. Čestitka Kemali-zade (Ćemaloviću) Rešidu prilikom njegova postavljanja za kadiju u Travniku 1214. (1799/1800), u 14 polustihova. Prepis u Kadiću Zborniku sv. XV, str. 118.

21. Natpis o opravci Rizvanbegovića džamije u Stocu godine 1227. (1812) u 12 polustihova, koji se i danas nalazi nad ulazom u ovu džamiju.

22. Natpis na nadgrobnom spomeniku Muhamed Emina Isevića, umro 1232. (1816/17), sahranjenog u groblju na Alifakovcu, gdje mu se i danas nalazi spomenik s ovim natpisom.

SUMMARY

IBRAHIM VEHBI – QADI, POET AND EPIGRAPHER

The author gives new data about the birthtime and the proper name of a Bosnian writer who wrote in Turkish. S. Bašagić assumes that his name was Vehbi Kapić and M. E. Kadić, M. Handžić, H. Šabanović and M. Mujezinović suppose it was Ahmed Vehbi Zekić. Their views are confirmed by two Vehbija's manuscripts from the oriental collection of Yugoslav Academy of Sciences and Arts in Zagreb and two courteous documents from Stolac.

The real name of the author of 22 chronograms, given at the end of the work, Divan and philosophic—poetical discussion in prose was Ibrahim Vehbi. He was born at Stolac, at the beginning of the 18th century as can be concluded on the basis of an alder document of the court in Stolac. He was qadi in many Bosnian towns and died in Travnik after 1232 (1816). Although his works present him as an important poet, they are not sufficiently explored.